

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 1 maj 1920 kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 19, i anledning av väckt motion angående skrivelse till Konungen med begäran om förslag till ordnande av bostadsfrågan för provinsialläkare å landsbygden.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 129, har herr *Pålsson* föreslagit, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhölle, att densamma snarast måtte för riksdagen framlägga förslag till ordnande av bostadsfrågan i provinsialläkaredistrikt med station för läkare å landsbygden.

Motionen.

Beträffande motiveringen till denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Nämnda motion blev av första kammaren hänvisad till dess andra tillfälliga utskott, som i ärendet anförde följande:

Utlåtande av första kammarens utskott.

»Utskottet får till en början erinra därom, att ordnandet av bostadsfrågan i provinsialläkaredistrikt med station för läkare å landsbygden redan tidigare varit föremål för övervägande. 1916 års provinsialläkar-kommitté överlämnade sålunda med skrivelse den 31 juli 1917 till dåvarande chefen för civildepartementet förslag i ämnet. Detta förslag innebar, att landstingen skulle åläggas att, då bostad ej på annat sätt kunde beredas, anskaffa särskild läkarbostad och därefter till läkaren upplåta densamma mot erläggande av viss hyresavgift. Beträffande kostnaden för sådan byggnads uppförande skulle densamma fördelas mellan stat, landsting samt den kommun, inom vilken läkarestationen vore belägen, eller eventuellt i stället för kommunen läkardistriktet. Staten borde bidra med högst $\frac{1}{3}$ av kostnaden. Det sålunda framlagda förslaget tillstyrktes av medicinalstyrelsen i ett den 8 februari 1918 avgivet utlåtande. Chefen för civildepartementet ansåg sig emellertid på sakens dåvarande ståndpunkt och då den verkställda utredningen icke kunde anses tillräckligt uttömmande icke kunna framlägga förslag i ämnet till 1918 års riksdag (Se prop. nr 311 till 1918 års lagtima riksdag). Bostadsfrågan sammanhängde, anfördes i detta samman-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 13 saml. 2 avd. 14 häft. (Nr 19.)

hang, nära med den föreslagna löneregleringen och syntes lämpligen efter möjligen erforderlig ytterligare utredning böra behandlas i samband med denna.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 februari 1919 har sedermera medicinalstyrelsen i syfte att minska svårigheterna att få lediga provinsialläkartjänster besatta tillstyrkt ett förnyat upptagande av frågan om bidrag till uppförande av bostadshus för provinsialläkare.

I proposition nr 116 till 1919 års lagtima riksdag angående avlöningsförhållandena för första provinsialläkare och provinsialläkare m. m. har slutligen föredragande departementschefen i förevarande fråga anfört, att han till fullo insåge vikten av att bostadsfrågan erhöles en tillfredsställande lösning. Vid övervägande av de förslag, som framkommit i ämnet, hade han emellertid funnit, att ordnandet av denna fråga närmast borde ankomma på vederbörande primärkommuner, särskilt då den kommun, inom vilken provinsialläkaren vore bosatt. Vid sådant förhållande hade departementschefen icke ansett något förslag i ämnet böra framläggas för riksdagen.

I anledning av denna proposition väcktes inom båda kamrarna lika lydande motioner (nr 156 i första och nr 341 i andra kammaren), vari hemställdes, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t till nästkommande riksdag inkomma med förslag till lösande av provinsialläkarnas bostadsfråga i enlighet med i motionerna angivna grunder, vilka stodo i huvudsaklig överensstämmelse med de av provinsialläkarkommittén tidigare föreslagna.

Statsutskottet, till vars förberedande behandling frågan hänskjutits, ansåg sig kunna instämma i motionärernas uppfattning, att ett initiativ från statens sida på ifrågavarande område syntes erforderligt, och utskottet uttalade sin förväntan därom, att Kungl. Maj:t efter förnyat övervägande snarast möjligt i sådant avseende vidtoges den åtgärd, förhållandena påkallade. Detta uttalande godkändes av riksdagen och återfinnes i riksdagens skrivelse (nr 6 A) den 13 juni 1919.

I proposition nr 314 till nu pågående riksdag angående vissa anslag och lån till främjande av bostadsproduktionen m. m. omnämnes, att provinsialläkarkommittén föreslagit uppförande med statens bidrag av bostäder åt provinsialläkare i avlägset belägna och svårbesatta distrikt, i vilket hänseende föredragande departementschefen anför, att utredningen ifråga borde fullföljas, så att förslag i ämnet kunde framläggas inom en nära framtid. Den sålunda av departementschefen omförmälda utredningen synes emellertid närmast avse förhållandena i inre och övre Norrland.

I likhet med motionären och i överensstämmelse med riksdagens tidigare i ämnet uttalade mening anser utskottet emellertid, att utredningen rörande provinsialläkarnas bostadsfråga bör givas en vidare omfattning, så att denna fråga må kunna snarast möjligt genom ett ingripande från statsmakternas sida bringas till sin lösning beträffande rikets landsbygd i dess helhet. Att i saknad av erforderlig utredning i frågan angiva några särskilda grunder för dess lösning har utskottet icke ansett lämpligt. Utskottet vill dock uttryckligen framhålla, att åtgärder i angivet syfte icke synas böra vidtagas beträffande distrikt, där lämplig läkarbostad kan anskaffas utan något ingripande från det allmännas sida.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa, att första kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast måtte för riksdagen framlägga förslag till ordnande av bostadsfrågan i provinsialläkaredistrikt med station för läkare å landsbygden.»

Denna utskottets hemställan blev av kammaren bifallen, vilket beslut jämlikt § 63 riksdagsordningen delgivits andra kammaren, som remitterat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

*Första
kammarens
beslut.*

Utskottet, som i det väsentliga kan instämma i första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i ärendet, får hemställa,

Utskottet.

att andra kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast måtte för riksdagen framlägga förslag till ordnande av bostadsfrågan i provinsialläkaredistrikt med station för läkare å landsbygden.

Stockholm den 30 april 1920.

På utskottets vägnar:

E. MOBERGER.

Närvarande vid förevarande ärendes slutbehandling: herrar *Moberger, Sjögren, Isaksson, Larsson* i Kroken, *Fast, Ander, Hedvall, Andersson* i Eliantorp, *Hellberg* och *Schill*.
